

З В І Т
про проведення науково-методичного семінару за темою
«Скрайбінг, як одна з форм візуальної подачі інформації
та його важливість у навчальному процесі»

З метою забезпечення доступності, безперервності та рівного доступу до навчання (у т. ч. для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами) у регіонах України залежно від конкретної безпекової ситуації (очна, дистанційна, змішана форма навчання або навчання за індивідуальною формою, а також з метою підвищення якості викладання історико-правових дисциплін на першому курсі освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» **16 січня 2023 р.** було проведено у змішаній формі (очно-заочна) науково-методичний семінар за темою «Скрайбінг, як одна з форм візуальної подачі інформації та його важливість у навчальному процесі».

У програмі заходу прийняли участь працівники Національного університету «ОЮА» з наступних підрозділів:

- кафедра історії держави і права – проф. Н. Аніщук, доценти Н.Єфремова, О. Горяга, І. Корнієнко, В. Шершенькова;
- директорка наукової бібліотеки університету Т.Іванійчук, та науковий працівник – Т. Стефанчишина;
- начальник відділу тестології ЦООПІАР С. Єленіч та фахівець відділу К. Єленіч;
- начальник відділу оцінювання якості вищої освіти ЦООПІАР О.Грезіна
- директор Центру підготовки магістрів публічної служби і професійних суддів, проф. К. Вітман, методист центру Г. Тарадай-Тімощенко;
- директор відокремленого підрозділу «Фаховий коледж Національного університету «ОЮА» О. Демченко;
- методист факультету прокуратури та слідства П. Горбань та інші.

Цілі заходу. Програма науково-методичного семінару розроблена з метою підвищення кваліфікація науково-педагогічних кадрів та інших фахівців Національного університету «ОЮА», які задіяні в організації та у здійсненні навчального процесу в університеті. Захід сприятиме обміну науковим і практичним досвідом фахівців різних підрозділів, а також більш швидкому і якісному впровадженню новітніх, науково-обґрунтованих підходів до організації навчання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти. У роботі семінару передбачено обговорення питань стосовно пошуку рішень актуальних проблем у навчальному процесі в умовах збройного конфлікту в Україні.

Згідно проекту, науково-методичний семінар було підготовано з метою:

- сприяння процесу візуалізації у навчальному процесі з урахуванням особливостей сьогодення;
- активізація методологічної роботи кафедри історії держави і права;
- підвищення рівня викладання в стінах Національного університету «Одеська юридична академія» та кращого забезпечення доступності, безперервності та рівного доступу до навчання (у т. ч. для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами).

Згідно програми заходу, з доповідями та презентаціями виступили учасники різних підрозділів, відзначаючи важливість візуалізації навчального процесу та спрощення доступу здобувачів вищої освіти до освітніх платформ, де її зберігають.

Так, наприклад, доцентом кафедри історії держави і права Н. Єфремовою було зроблено наукову доповідь за темою «Скрайбінг, як одна з форм візуальної подачі інформації та його важливість у навчальному процесі», у якій було зазначено «Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Саме тому підтримка активного впровадження інновацій в освітню галузь під час війни стала одним із ключових напрямів роботи як Міністерства освіти і науки України так і національних університетів. Багато закладів освіти відкрили у вільному доступі платформи зі своїми навчальними матеріалами.

В умовах збройного конфлікту в Україні важливого значення набувають питання створення комфортного освітнього середовища та організації освітнього процесу, особливо для тих здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, які отримали психологічну травму.

Тому цілком закономірним є проведення наукових досліджень у галузі інноваційних технологій у навчальному процесі з метою втілення їх результатів у практику роботи, забезпечення закладів освіти новими засобами навчання, науково-методичною та навчальною літературою. Важливим кроком на цьому шляху є і візуалізація навчального процесу.

Функції візуалізації:

- З'ясувати характер індивідуального сприймання та опрацювання інформації здобувачами.
- Створити необхідне навчальне налаштування.

- Активізувати пізнавальний інтерес.
- Створити певні асоціації.
- Розвинути здатність аналізувати та порівнювати.
- Організувати тренування уваги та спостережливості.
- Сформувати здатність робити висновки та узагальнення, здійснювати аналогії, закріплювати вивчений матеріал.

Типи та форми візуалізації навчального матеріалу:

- Спостереження (планомірне, цілеспрямоване, різне за тривалістю в часі сприймання предметів та явищ довкілля).
- Форми уроку/заняття (подорожі, екскурсії, прогулянки тощо).
- Об'єкти (рослини, тварини, люди, арифметичні записи, тексти тощо).
- Ілюстрація.
- Демонстрація (показ об'єктів, що знаходяться у динаміці).
- Матеріали навчальних та методичних посібників мають відповідати віковій категорії дітей та враховувати їхні особливі освітні потреби. Окрім того, методи візуалізації мають доповнювати й інші методи навчання, а не використовуватися ізольовано. Вони повинні бути естетично привабливими та максимально спрощувати (полегшувати) сприйняття теми уроку.

Техніки візуальної подачі інформації:

Таймлайн – графічна інтерактивна шкала, яка містить мітки з інформацією про подію, процес, явище у хронологічному порядку; один з видів інфографіки.

Ментальна карта – графічний спосіб представити інформацію у вигляді карти, що складається з ключових та похідних тем. Це інструмент для структурування ідей, планування свого часу, запам'ятовування інформації тощо.

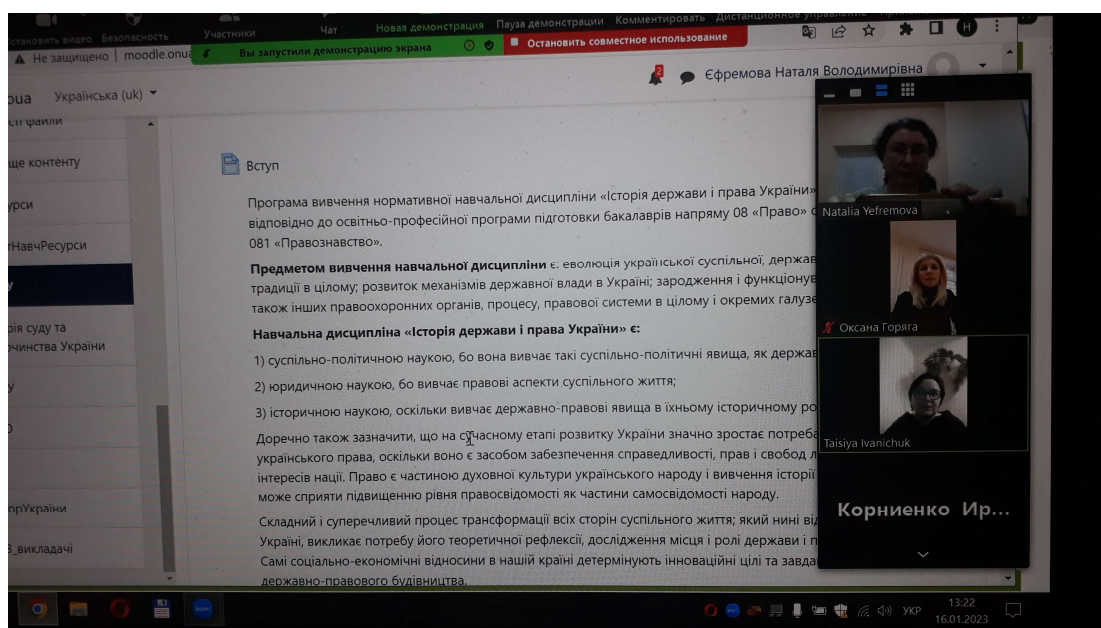
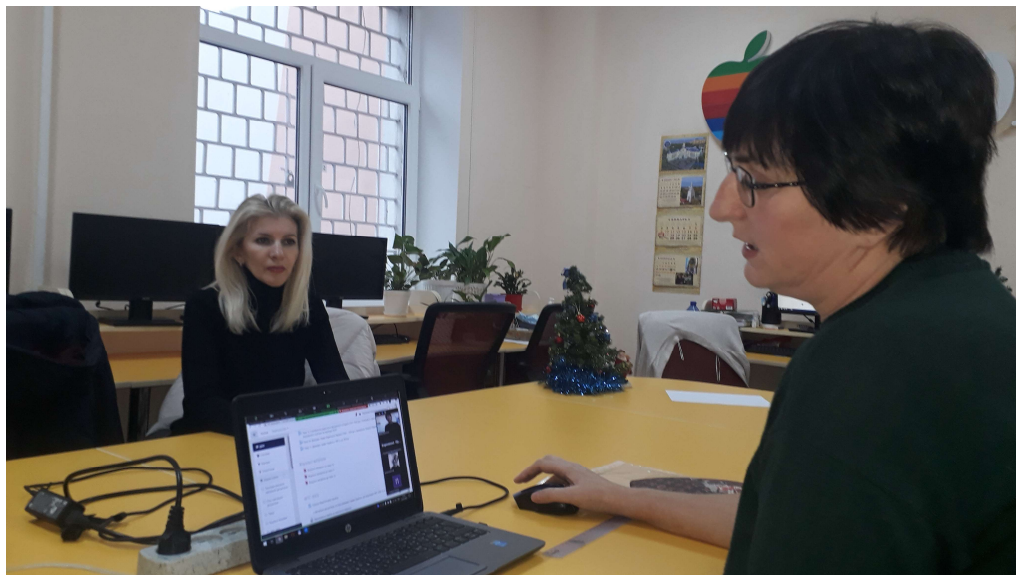
Скрайбінг – процес візуалізації складного змісту простим та доступним способом, коли замальовка образів відбувається безпосередньо під час вербальної передачі інформації.

Інфографіка – графічний спосіб подання інформації, даних та знань.

Плакат, піктограми, ізографи – картинки, на яких зображені (заховані, заштриховані) різні предмети, цифри або слова, що утворені буквами, які по-різному розташовані в просторі й оптично схожі на предмет, який в них зашифрований.

Квест-презентація – освітня технологія, що поєднує текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення, відеофрагменти та анімацію.»

Звертаючи увагу на певні технічні проблеми донесення матеріалів до здобувачів Н. Єфремова просить С. Єленич ознайомити присутніх з можливостями системи moodle для покращення якості навчального процесу.

Пані **Світлана Єленич** пояснила принципи роботи moodle системи та продемонструвала нові матеріали додані науковцями кафедри історії держави і права до матеріалів дисципліни «Історія держави і права України» та «Історія України» у січні 2023 року. Також вона звертає увагу методистів навчальних підрозділів на важливість опанування цією системою не тільки викладачами, а і допоміжним персоналом підрозділів. Методисти повинні комплектувати списки здобувачів та допомагати їм з реєстрацією для досягнення гарних результатів.

Методист факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) **П. Горбань** доповідає, що ця робота вже розпочата і вона буде рекомендувати здобувачам відповідного факультету користуватись візуальними матеріалами і прослідкує про своєчасну реєстрації здобувачів.

Розгорнуту презентацію до семінару підготувала директорка наукової бібліотеки **Таїсія Іванійчук**.

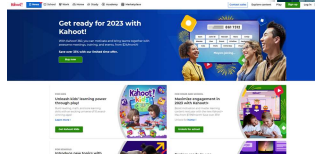
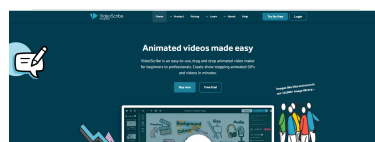
Word cloud visualization of the text "Візуалізація інформації в мережі". The words are arranged in a circular pattern, with "візуалізація" (visualization) being the largest and most central word. Other prominent words include "інформація" (information), "мережі" (networks), "даних" (data), "аналіз" (analysis), "графіка" (graphics), "карти" (maps), "схеми" (schemes), "діаграми" (diagrams), "таблиці" (tables), "списки" (lists), "зображення" (images), "файли" (files), "зв'язок" (connection), "структура" (structure), "логіка" (logic), "процес" (process), "ресурси" (resources), "сервіси" (services), "навігаційні" (navigation), "інструменти" (tools), "технології" (technologies), "платформи" (platforms), "сервіси" (services), "навігаційні" (navigation), "інструменти" (tools), "технології" (technologies), "платформи" (platforms).

Іванійчук Т. Ю.
Директор наукової бібліотеки НУ ОЮА

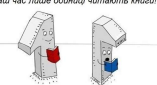
Інструменти візуалізації освітньо-просвітницьких проєктів та навчальних матеріалів (із досвіду практичної діяльності НБ НУ ОЮА)

Сучасними формами візуалізації навчального матеріалу є:

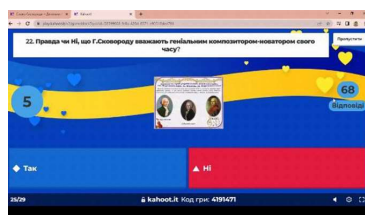
- опорні конспекти,
- фрейми,
- логічно-символьні моделі,
- блок-схеми,
- граф-схеми,
- динамічні моделі,
- квест-презентація
- ментальні карти,
- інтерактивні стрічки часу,
- інтернет-меми,
- хмари терів
- скрайбінг

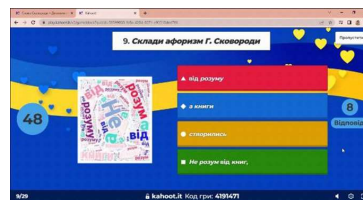
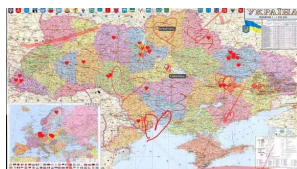
У наш час лише одиниці читають книги!

Інструменти візуалізації освітньо-просвітницьких проектів та навчальних матеріалів (із досвіду практичної діяльності НБ НУ ОЮА)

Участь здобувачів освіти Фахового коледжу НУ ОЮА у Міжнародному студентському інтелектуальному Digital турнірі
#СловоСковороди: ми побудуємо світ кращий» на платформі цифрового навчання Kahoot
Модератори в Одесі – співробітники НБ НУ ОЮА

Інструменти візуалізації освітньо-просвітницьких проектів та освітніх матеріалів (із досвіду діяльності НБ НУ ОЮА)

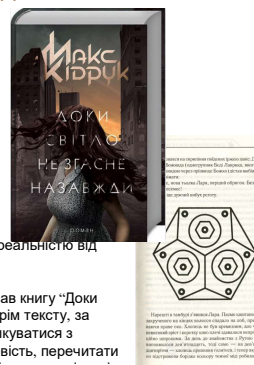
Український проект QR-books

У 2019 році в Україні презентували проект, який дозволяє купувати електронні книжки у будь-якій офлайн-точці продажу та завантажувати їх за QR-кодом.

Книги з доповненою віртуальною реальністю від українських письменників.

Макс Кідрук в 2019 році презентував книгу "Доки світло не згасне назавжди", де, окрім тексту, за допомогою QR-кодів можна поспілкуватися з персонажами, порозглядати місцевість, перечитати додаткові секретні гілки сюжету, відчувати всю історію реально

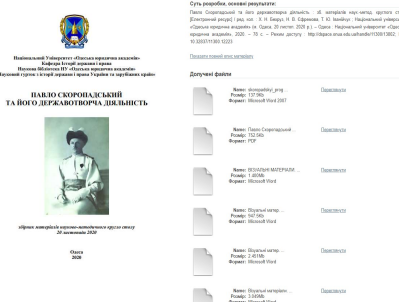
<https://nus.org.ua/view/qr-kody-u-bibliotekah-yak-zaluchyty-ditej-do-chytannya/>

Інструменти візуалізації освітньо-просвітницьких проектів та освітніх матеріалів (із досвіду практичної діяльності НБ НУ ОЮА)

Відкриті освітні ресурси (OER - Open Educational Resources)

навчальні та дослідницькі матеріали, матеріали для викладання в будь-якому форматі та носії, які перебувають у суспільному використанні (відкритому доступі) або захищені авторським правом із відкритою ліцензією, що дозволяє забезпечувати безкоштовний доступ, повторне використання, зміну призначення (перепрофілювання), адаптацію та повторне розповсюдження цих матеріалів користувачами.

OER можуть містити такі матеріали: конспекти лекцій, слайди, силабуси, робочі програми, підручники, роздаткові матеріали для студентів, відео, онлайн-лекції, подкасти, діаграми, курси лекцій та будь-який інший матеріал, призначений для використання у навчанні.

<http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/13802>

У своїй доповіді Т. Іванійчук проаналізувала найбільш поширені сучасні інструменти візуалізації навчального контенту та їх застосування у освітньо-просвітницькій діяльності Наукової бібліотеки. Зокрема, була представлена практика участі здобувачів освіти Юридичного фахового коледжу НУ ОЮА у Міжнародному студентському інтелектуальному турнірі #Слово Сковороди: ми побудуємо світ кращий» за модерування заходу бібліотечними фахівцями на

освітній цифровій платформі **Kahoot**. Цифрова платформа Kahoot була розроблена у 2013 року і надає можливість проводити інтерактивні заняття та перевірку знань студентів/учнів за допомогою онлайн-тестування, створювати вікторини, опитування і обговорення, тощо.

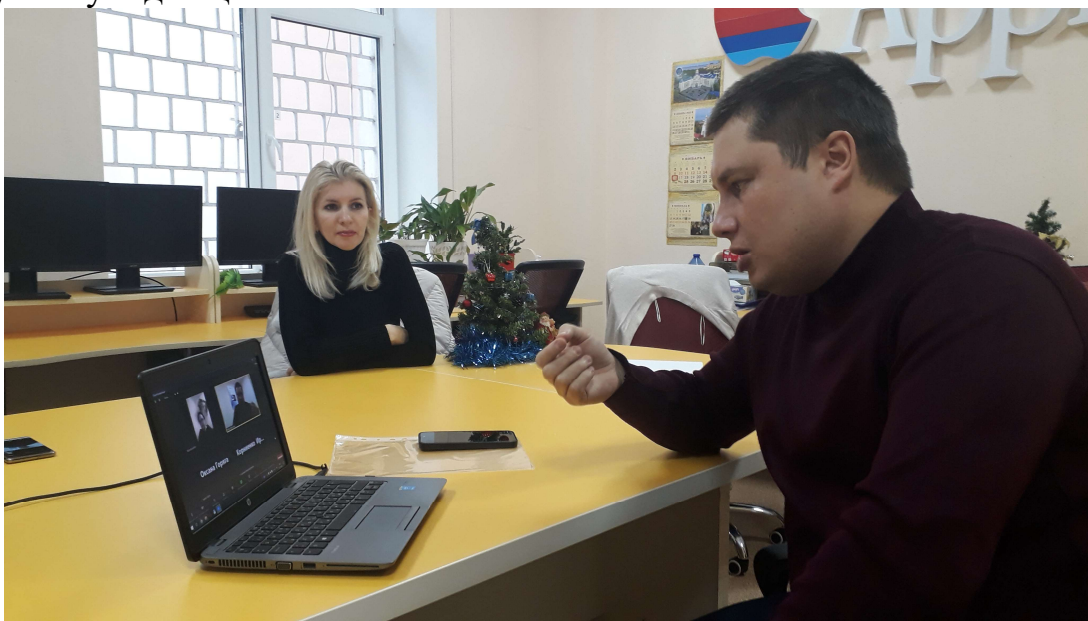
Окремо обговорювалась можливість використання QR-кодів та піктограм у навчальних та навчально-методичних посібниках з метою надання доступу до візуального контенту, що супроводжує текстовий матеріал.

Також Т. Іванійчук відзначила важливість розміщення візуальних матеріалів у інституційному репозиторії НУ ОЮА, що збільшить кількість відкритих освітніх ресурсів, створених в Університеті та звернень до них.

Рекомендовано в системі moodle надавати посилання на візуальні матеріали та навчально-методичні посібники, що забезпечують навчальний процес і завантажені до інституційного репозитарію. Це також забезпечить підвищення кількості звернень до інституційного репозиторію, вебометричного рейтингу Університету та унеможливить перезавантаження серверу.

Доцентом **Оксаною Горягою** було зроблено презентацію підготованих у співавторстві навчально-методичних рекомендацій з дисципліни «Історія держави і права України» для здобувачів 1 курсу бакалаврату факультету прокуратури та слідства (Н.Єфремова, І. Корнієнко, О. Горяга. Одеса, 2023). У презентації, пані Оксана наголосила, що новий блок візуальних матеріалів ідеально вписується до програми навчальної дисципліни, а його застосування дозволить збагатити навчальний процес, зробивши його більш якісним і яскравим.

Доцентом **Олександром Демченко** було зроблено доповідь щодо організації навчального процесу у фаховому юридичному коледжі, у якій він відзначив важливість впровадження візуалізації до навчального процесу, як інструменту підвищення якості освіти.

Олександр Петрович відзначив, що впровадження системи moodle у Фаховому юридичному коледжі лише розпочалось. Першою дисципліною, матеріали якої туди було заведено стали матеріали з дисципліни «Історія України» і сьогодні цей процес продовжується, а такі заходи як наш

допомагають не тільки здобувачам, а і персоналу коледжу краще зрозуміти нові програми та їх можливості.

Усі доповіді активно обговорювались присутніми, після чого, доцент Наталя Єфремова запросила здійснити підсумки до науково-методичного семінару.

Учасники науково-методичного семінару високо оцінили якість представленого матеріалу та корисність для використання у педагогічній діяльності. Науково-теоретичні положення супроводжувалися системою слайдів та ілюструвалися яскравими прикладами. Доповідачі демонстрували авторські презентаційні матеріали до цього заходу.

За підсумками проведеного науково-методичного семінару його учасники **постановили:**

- що сутністю постіндустріального інформаційного суспільства стали суттєві зміни в усіх сферах людського життя. Поширення інноваційних технологій в освітній галузі стало об'єктивною закономірністю, зумовленою новою філософією освіти. Інновації варто розглядати як ефективні та результативні нововведення у змісті, методах, засобах і формах навчання та виховання особистості, в управлінні системою освіти, в організації освітнього процесу, у структурі закладів освіти. Особливої актуальності набули інновації з початком збройного конфлікту, розв'язаного на території України, коли стало життєво необхідним приймати швидкі, нестандартні, по суті – інноваційні рішення.

- Стосовно визначення самого явища візуалізації, то його можливо тлумачити як процес створення чітких яскравих образів за допомогою сучасних технологій. Вона дає повне і чітке уявлення про будь-який об'єкт, процес і в даний час широко використовується в різних галузях. Отже і в навчальному процесі на базі Національного університету «ОЮА» застосування таких інструментів вбачається доцільним.

- визначити проблему сучасних підходів до формування змісту освіти багатомірною, комплексною та необхідною не тільки для молодих викладачів.

- констатувати потребу в регулярних обговореннях сучасних технологій навчання у вищій школі серед викладачів та допоміжного персоналу;

- рекомендувати внести нові навчально-методичні рекомендації з Історії держави і права України до системи moodle і до репозиторію.

- намагатися надалі поповнювати колекцію візуальних матеріалів до вивчення Історії України та Історії держави і права України і у репозиторію, що є особливо актуальним у зв'язку з частими перебоями у постачанні електрики.

Резолюція:

- Проведений науково-методичний семінар за темою: «Скрайбінг, як одна з форм візуальної подачі інформації та його важливість у навчальному процесі» вважати як такий, що сприяє вдосконаленню професійної підготовки шляхом поглиблення і розширення професійних знань, умінь і навичок з використання сучасних засобів інноваційних технологій у процесі підготовки здобувачів вищої та фахової перед вищої освіти. Він сприяє кращому застосовуванню інноваційних технологій, форм, методів та засобів науково-педагогічної роботи у підготовці бакалаврів та магістрів за

спеціальністю 081 «Право». Його результатом також слід вважати розвиток практичних умінь і навичок інтерактивної взаємодії та професійно-особистісного розвитку викладачів для підвищення ефективності професійного спілкування та здійснення педагогічної діяльності.

- По матеріалах заходу підготувати колективні тези доповідей учасників заходу та подати їх до збірки наукових матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції *Science in the environment of rapid changes*, яка відбудеться 6-8 лютого, 2023 р. у Брюсселі (Бельгія) до секції 8. Педагогіка і освіта.

- Звіт заходу розмістити у репозиторію Наукової бібліотеки та на сайті кафедри історії держави і права.

- Клопотати перед керівництвом Національного університету «ОЮА» про визнання проведеного науково-методичного семінару (тренінгу) заходом з підвищення кваліфікації у обсязі 0,5 кредиту ECTS з виданням відповідних сертифікатів.

Модератор науково-методичного
семінару, к.ю.н., доцент

Наталя Єфремова